

**PLAN DZIAŁANIA
KT 179
ds. Ochrony Ciepłej Budynków**

STRESZCZENIE

Legislacja europejska i zlecenia wydawane przez Komisję Europejską do CEN mają spowodować opracowanie dokumentów normalizacyjnych harmonizujących metodykę wdrażania przepisów .

Działania normalizacyjne w zakresie kompetencji KT 179 stymuluje głównie:

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej

Komisja Europejska wydała mandat M/480 w którym przedstawiono potrzebę nowelizacji, ponownego sformułowania i opracowania norm, które w prosty sposób mają przedstawiać bezpośredni przegląd opcji, warunków brzegowych i danych wejściowych, zdefiniowanych na poziomie Państwa Członkowskiego.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

- zobowiązania międzynarodowe i europejskie;
- wzrastające ceny energii, towarów i usług;
- postęp technologiczny;
- jakość życia, zdrowie, dobrobyt.

Siłą sprawczą działań mających na celu oszczędność energii są zmiany klimatyczne i brak bezpieczeństwa energetycznego w Unii Europejskiej.

Dyrektywa 2018/844/UE promuje polepszenie energetycznych właściwości użytkowych budynków na terenie Unii Europejskiej, uwzględniając wszystkie typy wykorzystania energii:

- ogrzewanie,
- oświetlenie,
- chłodzenie,
- kondycjonowanie powietrza,
- wentylację,
- klimat zewnętrzny i warunki lokalne,
- wymagania dotyczące klimatu wewnętrznego i opłacalności.

Dyrektywa wymaga od państw członkowskich przyjęcia środków i narzędzi pozwalających na rozważne i racjonalne wykorzystanie zasobów energetycznych. Aby osiągnąć te cele, dyrektywa EPBD wymaga zwiększenia efektywności energetycznej i lepszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii zarówno w nowych, jak i w istniejących budynkach. Jednym z narzędzi osiągnięcia celów jest zastosowanie przez państwa członkowskie minimalnych wymagań dotyczących energetycznych właściwości użytkowych budynków nowych i istniejących, podlegających gruntownej renowacji, a także minimalnych wymagań dotyczących właściwości użytkowych obudowy budynku w przypadku, gdy części istotne z punktu widzenia energii są wymieniane lub modernizowane. Innymi narzędziami są: certyfikacja energetyczna budynków, kontrola kotłów i systemów klimatyzacyjnych.

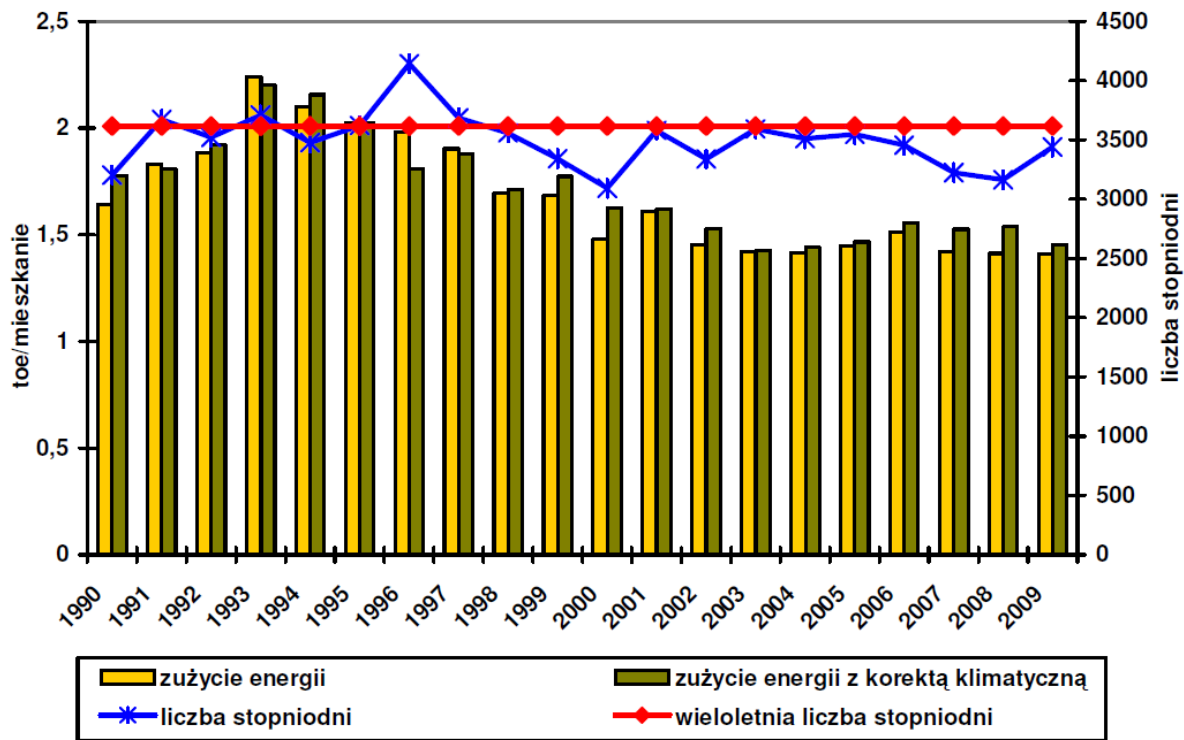
Nowy mandat M/480 wydano w celu przeglądu mandatu M/343, ponieważ przekształcenie poprzedniej wersji dyrektywy EPBD spowodowało konieczność weryfikacji oraz przeformułowania i dodania norm tak, aby stały się one z jednej strony jednoznaczne i skorelowane, a z drugiej strony jasne i precyzujące przegląd dokonywanych wyborów wartości, warunków brzegowych i danych wejściowych, które należy zdefiniować na poziomie krajowym lub regionalnym. Takie wybory krajowe lub regionalne nadal są konieczne ze względu na różnice klimatu, kultury i tradycji budowlanej, polityki i ram prawnych państw członkowskich UE. W związku z tym zestaw norm związanych z EPBD opublikowanych w latach 2007-2008 został ulepszony i rozszerzony na podstawie przekształconej dyrektywy EPBD.

Grupami docelowymi stosującymi normy związane z EPBD są: architekci, inżynierowie i organy prawodawcze, użytkownicy dobrowolnego, wspólnego dla Unii Europejskiej, schematu certyfikacji dotyczącej energetycznych właściwości użytkowych budynków mieszkalnych i niemieskalnych, jak również dowolny inny podmiot regionalny, który chce oceniać swoje założenia poprzez klasyfikację energetycznych właściwości użytkowych budynków w odniesieniu do zasobów budynków oddanych do użytku

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

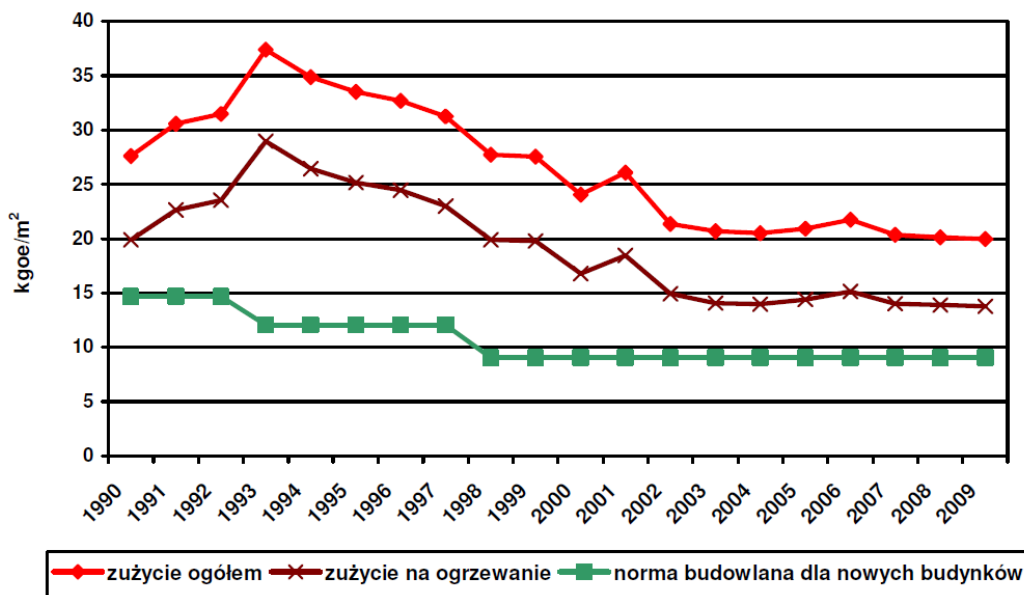
Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych.

Sektor mieszkaniowy i usługowy, którego główną część stanowią budynki, odpowiada za ponad 40% całkowitego zużycia energii w Unii Europejskiej. Większość budynków mieszkalnych ma ponad 30 lat i wymaga renowacji, poprawy energooszczędności i komfortu. Tradycyjne metody remontów poprawiają efektywność energetyczną jedynie od 10% do 40%, a czas zwrotu inwestycji jest dosyć długi. Mimo iż jednostkowe wskaźniki zużycia energii ulegają poprawie w związku z rozwojem gospodarki, to sektor komunalno bytowy ze względu na duży udział budynków starych (a w Polsce wzrost zamożności społeczeństwa) charakteryzuje się wysokim potencjałem oszczędności energii.

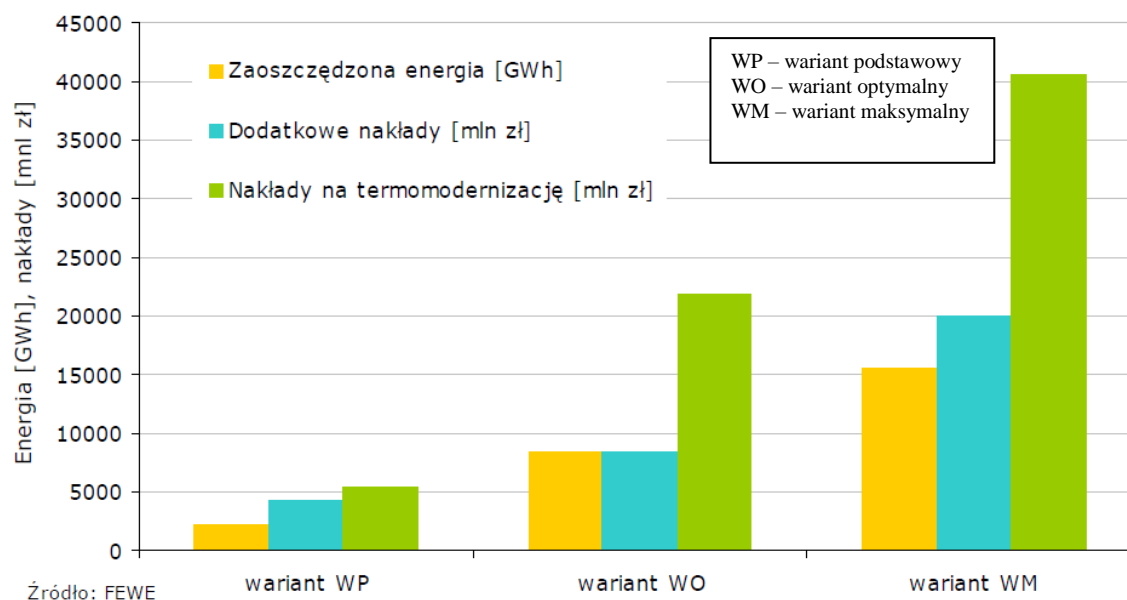
źródło: Eurostat i Joint Research Center, GUS

Rysunek 2 - Zmiany zużycia energii w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jedno mieszkanie w Polsce

Rysunek 3 - Zużycie energii w polskich gospodarstwach domowych na m²

Reasumując, należy stwierdzić że potencjał efektywności energetycznej dla budynków istniejących jest bardzo wysoki, to samo ze względu na łagodne wymagania dotyczy budynków nowych.

Rysunek 5 - Zaoszczędzona energia i dodatkowe nakłady w stosunku do wariantu WT (zgodnego z Warunkami Technicznymi) w porównaniu do nakładów na termomodernizację dającą równoważny efekt energetyczny

Z przytoczonych informacji wynika, że działalność normalizacyjna na rzecz ochrony cieplnej budynków, a precyzyjnie na rzecz poprawy efektywności energetycznej jest istotnym elementem rozwoju gospodarczego.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Seria norm, nazywana „zestaw norm związanych z EPBD”, ma na celu harmonizację metodyki szacowania energetycznych właściwości użytkowych budynków. Aby zapewnić ogólną spójność, jednoznaczność i przejrzystość, zredagowana została zgodnie z określonymi zasadami.

Zestaw norm związanych z EPBD zapewnia określoną elastyczność w odniesieniu do metod, wymaganych danych wejściowych i odniesień do innych norm, dzięki zamieszczeniu szablonu normatywnego w Załącznikach A i informacji na temat wyborów domyślnych w Załącznikach B.

Na ogół wymagań prawnych i dokonanych wyborów wartości nie zamieszcza się w normach, a w dokumentach prawnych. W celu uniknięcia podwójnych publikacji i trudnej bieżącej aktualizacji, w załączniku krajowym do każdej normy z nowego pakietu można odnieść się do tekstów prawnych, w których władze publiczne mogą dokonać wyborów krajowych. Do różnych zastosowań norm możliwe jest opracowanie różnych załączników krajowych lub krajowych arkuszy danych.

Zastosowanie norm europejskich zwiększa dostępność, przejrzystość i obiektywność oceny energetycznych właściwości użytkowych w państwach członkowskich, ułatwiając porównywanie najlepszych praktyk i wspieranie rynku wewnętrznego wyrobów budowlanych. Zastosowanie zestawu norm związanych z EPBD do obliczania energetycznych właściwości użytkowych, a także do certyfikacji energetycznych właściwości użytkowych oraz kontroli systemów grzewczych i kotłów, systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych umożliwi obniżenie kosztów w porównaniu do opracowania różnych standardów na poziomie krajowym. Normy związane z EPBD są wystarczająco elastyczne, aby umożliwić niezbędne różnicowanie krajowe i regionalne oraz ułatwić wdrażanie i ustalanie wymagań przez państwa członkowskie.

W celu zharmonizowania definicji i metod oceny energetycznej opracowano normę EN ISO 52000-1:2017 *Energetyczne właściwości użytkowe budynków – Nadrzędna ocena EPB – Część 1: Ogólne ramy i procedury*, w której ustalono systematyczną, obszerną i modułową strukturę oceny energetycznych właściwości użytkowych budynków zarówno nowych, jak i istniejących w podejściu holistycznym, przeznaczoną do oceny całkowitego wykorzystania energii w budynku, przez pomiar lub obliczenie oraz obliczenie energetycznych właściwości użytkowych w pojęciu energii pierwotnej lub innych mierników związanych z energią.

Działalność KT 179 będzie skutkować w najbliższych latach wdrożeniem do krajowego systemu prawnego wielu nowych dokumentów normalizacyjnych związanych z oszczędnością energii w budynkach i budowlach. Przy tym w zakresie zainteresowania KT 179 są prace zarówno CEN jak i ISO oraz potrzeba systematycznej aktualizacji istniejących dokumentów normalizacyjnych wynikającej z postępu technicznego.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Aspekty normalizacyjne dotyczące energetycznych właściwości użytkowych budynków są objęte zakresem działania PKN/KT 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków. Komitet ten jest polskim odpowiednikiem:

- CEN/TC 89 *Thermal performance of buildings and building components*;
- CEN/TC 371 *Energy Performance of Building project group*, oraz
- ISO/TC 163 *Thermal performance and energy use in the built environment*.

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymagań proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

Komitet Techniczny 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków składa się z czterech stałych grup roboczych.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Szybka implementacja do zbioru Polskich Norm wszystkich nowo publikowanych norm europejskich z zakresu ochrony cieplnej budynków, znajdujących się w zakresie kompetencji KT 179.

Możliwie szybkie przygotowane w polskiej wersji językowej norm szczególnie ważnych dla praktyki inżynierskiej.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Bieżąca analiza nowych przedsięwzięć CEN związanych ze zleceniami KE;

Normy uznane za bezpośrednio przydatne w praktyce – wytypować do tłumaczenia na język polski, podejmować starania o uzyskanie środków finansowych.

Systematycznie opiniowanie projektów Norm Europejskich (prEN, FprEN) z zakresu ochrony cieplnej budynków.

Współpraca z innymi KT włączonymi do prac związanych z oszczędzaniem energii.

4.3. Aspekty środowiskowe

Tematyka działalności KT 179 jest bezpośrednio powiązana z zagadnieniami redukcji emisji gazów cieplarnianych i ma wpływ na wypełnienie przez Polskę zobowiązań redukcyjnych, poprawę stanu środowiska i zdrowia użytkowników budynku.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania Tematów Normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty Nowego Tematu (KNT) lub Karty Propozycji Tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu. Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Podstawowe czynniki wpływające na realizację prac KT 179:

- zapewnienie finansowania,
- zaangażowanie i współpraca środowiska biznesowego oraz przedstawicieli władz i instytucji państwowych,
- sposób organizacji krajowej i międzynarodowej działalności normalizacyjnej.

Struktura działania komitetu jest elastyczna a w miarę pojawiania się nowych zgadnień normalizacyjnych planuje się powoływanie grup zadaniowych.

W związku z tym, że wiele norm przygotowywanych jest jako bezpośrednie wsparcie obowiązków implementacji przepisów unijnych do prawa krajowego, KT planuje zwrócić się do poszczególnych resortów z propozycją finansowania prac normalizacyjnych, w tym udziału w spotkaniach roboczych.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Zgodnie z ustalonymi w KT 179 priorytetami planuje się włączanie do programu prac projektów polskich wersji językowych EN zharmonizowanych z dyrektywami UE oraz norm mandatowych, istotnych dla gospodarki krajowej, w miarę pozyskiwania przez KT środków finansowych od zainteresowanych środowisk.